

Streszczenie

Praca przedstawia strukturę PZPR na terenie województwa białkopodlaskiego, jej główne obszary działalności oraz ludzi, którzy ją kreowali. Początkiem działalności nowych struktur partyjnych jest rok 1975, który zapoczątkował reformę administracyjną kraju. Niemalże piętnastoletni okres funkcjonowania białkopodlaskiej organizacji partyjnej podzielony został na cztery rozdziały. Pierwszy przedstawia ogólną charakterystykę województwa, a także prezentuje strukturę partii na jego terenie. Dublowanie administracji państwowej przez PZPR oraz nadzór nad nią, tworzy z Komitetu Wojewódzkiego rzeczywisty lokalny ośrodek władzy. Drugi rozdział zawiera analizę społeczną członków PZPR na terenie województwa opartą o bogaty materiał statystyczny. Ludzie białkopodlaskiej organizacji partyjnej zostali podzieleni na: masy członkowskie, aktyw partyjny oraz aparat etatowy. Dokonano charakterystyki przekrojowej poszczególnych organów partyjnych pod względem płci, wieku, struktury społeczno-zawodowej. Poddano analizie politykę kadrową dotyczącą pracowników etatowych partii. Zaprezentowano także wewnętrzne mechanizmy jakie zachodziły przy wyznaczaniu osób na kluczowe stanowiska w województwie oraz zaprezentowano wybrane sylwetki najważniejszych partyjnych działaczy. W trzecim rozdziale opisano wybrane aspekty funkcjonowania PZPR w województwie. Dotyczą one finansów partii, szkoleń partyjnych, polityki kadrowej prowadzonej przez KW w ujęciu nomenklatury. Porównano białkopodlaską PZPR do innych organizacji wojewódzkich funkcjonujących w tym okresie. W ostatnim rozdziale zaprezentowano główne kierunki polityki prowadzonej przez KW PZPR w Białej Podlaskiej i przedstawiono formy współpracy ze stronnictwami sojuszniczymi. Dużo uwagi poświęcono sprawom wsi oraz gospodarki widzianej z perspektywy władz partii. Opisano również podejście władz PZPR do spraw kobiet i młodzieży. Pracę zamyka podrozdział dotyczący relacji Kościoła Katolickiego z KW PZPR w Białej Podlaskiej. W tym miejscu opisano głównie relacje z Kurią Diecezjalną w Siedlcach, ponieważ teren diecezji obejmował prawie całe ówczesne województwo białkopodlaskie.

Słowa kluczowe:

Komitet Wojewódzki, PZPR, Biała Podlaska, województwo białkopodlaskie, aparat, aktyw, komuniści, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza.

24.08.2020 Kac Ony W